

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

569. Qualiter probetur solutio pensionis, præcipuè voluntariæ beneficio pleno impositæ, seu illius, quæ est de consensu, seu ex causa lucrative ad evitandum effectum nullitatis pensionis in eventu ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

Questio 567. Qualiter solvenda pensio imposita beneficio unico, dum non tantum fructus illius, sed & titulus, seu beneficium pensione gravatum deinde dismembratur, & constituuntur duo beneficia diversis collata?

Respondet Barb. juris Eccles. l. 3. c. 9. n. 73, citans Seraph. decis. 1429. n. 6. & 7. quod, quando dismembratur tantum fructus, adhuc tamen ex illo beneficio pensione gravato solvenda sit integrè pensio, modò remaneant illi tot alii fructus, ex quibus pensio solvi possit; si verò dismembrati sunt & tituli, & pensio ex utrisque (per quod videtur intelligere ex utriusque tituli fructibus) debetur, pensionarius habeat electionem agendi contra quem maluerit ex duobus possessoribus pro tota pensione, modò fructus sint tantæ pensionis capaces. Est autem hic casus diversus ab eo, ad quem responsum *quest. preced.* (foret tamen idem, si poneretur prius post dismembrationem beneficii binis illis titulis imponi pensionem) adeòque non mirum, quòd diversimodè ad hunc casum respondeatur.

Questio 568. An, & qualiter pensio solvi possit per Procuratorem, vel etiam Campforem?

1. **R**espondeo ad primum: In vim veri mandati posse solvi per procuratorem seu mandatarium; ubi autem proponitur soluta pensio per procuratorem in vim mandati, mandatum, ejusque fines diligenter excutiendi; similiter data ex pacto (schedula bancaria per campforem, qui eam conscripsit, solvi potest; cum actus attribuitur ordinanti, non exequenti. *Lott. l. 1. q. 38. à n. 150.*)

2. Respondeo ad secundum: Quod attinet ad modum solvendi per campforem in vim schedulae bancariae, cujus usum frequentissimum esse in Urbe, ait *Lott. loc. cit. nu. 155.* Notandum ex eodem *ibid.* campforem seu mercatorem per eam schedulam se obligare, stans temporibus, per tot annos, vel ad pensionarii, vel titularis vitam se soluturum sub juramento & obligatione Camerali absque ulla profus exceptione, excepto casu mortis beneficiarii, illaque schedulam ita conscripserit consuevisse eam tradi pensionario, adveniente deinceps tempore solutionis, ostensa per pensionarium ejusve legitimum procuratorem hac schedulam campforem, hunc, postquam solvit, solere à tergo ipsius schedulae scribere & annotare quantitatem solutam cum die & anno, ut semper ex eadem scriptura justificetur obligatio campforem erga pensionarium, simulque constet de illius diminutione per dictas annotationes ad commodum ipsius campforem; cum non possint fieri hæc annotationes aliter, quam de ipsius creditoris consensu, quo stante, utrimque confurgit probatio pro & contra.

Questio 569. Qualiter probetur solutio pensionis, præcipue voluntaria, beneficio pleno imposita, seu illius, quæ est de consensu, seu ex causa lucrativa ad evitandum effectum nullitatis pensionis in eventu non integra factæ solutionis ex vi decreti adijci soliti istiusmodi reservationi pensionis de consensu ob fraudis præsumptionem, ut dictum supra; cum facile titularis consentit istiusmo-

di reservationi pro consanguineo vel amico suo, non tamen ut ipse consentiens pensionem solvat in vita sua, sed ejus successores?

1. **R**espondeo primò: Teneri beneficiarium debitorem docere de vera, reali, & integra solutione omnium terminorum decursum tempore prædecessoris. *Corrad. pr. benef. l. 5. c. 3. n. 13. in fine. citans Seraph. decis. 802. n. 2. & seq. Card. de Luc. de pens. d. 7. n. 2.* dicens, pensionem in totum corruiere, si de vera & effectiva solutione median- te pecunia numerata omnium terminorum non doceatur, adeò, ut secundum *Tond. de pens. c. 3.* quem citat, confitit de vera & effectiva solutione ultimorum terminorum trium, non intret adhuc præsumptio de solutis antecedentibus, resultans ex *l. quicumque, c. de apoch. publ. l. 11. ed. quòd in materia odiosa & de fraude suspecta, in qua habetur decretum speciale præscribens formam præcisam, non admittatur præsumptio, servire tamen hoc ipsum pro uno ex adminiculis, ait Card. de Luca.*

2. Respondeo secundò: Non sufficere qualemcunque confessionem pensionarii de recepta solutione propter collusionis suspicionem; quia talis confessio præjudicare nequit tertio (nempe successori istiusmodi pensionarii excipienti de nullitate pensionis ob non factas integrè solutiones prædecessori suo) quotiescunque ea sit inter hujusmodi suspectas personas. *Corrad. loc. cit. citans Barbof. de votis decisivis. l. 1. voto. 5. n. 30. & 34.* Unde jam etiam non sufficit quietantia quamvis per instrumentum publicum, in quo Notario & testibus dicatur, quòd verè, ac per effectivam numerationem pecuniæ solutio facta sit; quia semper est, & plus non est, quam confessio, quæ, qualiscunque sit, non sufficit. *Card. de Luc. loc. cit. n. 12.* Neque sufficit adhuc produci apochas privatas à duobus testibus subscriptas, in quibus narretur facta solutio in præsentia testium, servatæque alia requisita; nisi testes formiter examinentur, qui nullam patientes exceptionem tam in legitimo examine, quam persona, & dicto bene concluderent de ipsa vera reali solutione coram ipsis facta: adeò, ut non sufficiat quod recognoscant apocham, ac dicant, veram esse eorum subscriptionem; quia ita verificare dicuntur scripturam, non verò contenta in ea; & sic semper tantum remanet confessio, quæ non sufficit. *Card. de Luc. loc. cit. n. 7.*

3. Respondeo tertio: Ad istiusmodi dictas fraudes evitandas jure optimo stylus Curie obtinuit; ut in vim prædicti decreti hujusmodi solutiones non possint probari, nisi per instrumenta publica cum subscriptione Notarii publici & duorum saltem testium simul subscribentium (vel saltem subscriptioni præsentium, ut *Rot. in Calagurit. pens. 17. Jun. 1624.*) asserentium, se vidisse beneficiarium numerare pecuniam pensionario, qui eam traxit, ut sæpe *Rota*, & signanter in *Bergom. pens. 27. Nov. 1625.* & *Parmens. pens. 27. Jan. 1627.* *Corrad. loc. cit. Barbof. loc. cit.* quem modum probandi solutionem per scripturam seu instrumentum publicum, quamvis sufficientem omnino esse, & per eum sine dubio satisfieri decreto illi, dicat *Card. loc. cit. n. 6.* illum tamen præcisè requiri, seu esse formam præcisam, negat *n. 8. & 12.* dicens, sufficere testes nullam patientes exceptionem, qui id bene concluderent (nimis enim essent contestes de loco & tempore præcisò concludentes de visu numerationis pecuniæ coram se factæ, specificando etiam

monetā qualitatem, ut idem Card. de Luc. de pens. d. 8. nu. 3.) Quin & per alias species probationis (intellige legitime concludentes) id justificari posse, sic dicens habitum illud pro absoluto à Rota in Lucan. pens. 15. Feb. 1669.

4. Respondeo quartò: Sed & dicto modo probandum, quod durante vitā titularis prædecessoris, qui consenserat pensioni, quamdiu post reservationem de consensu suo pensionem beneficium obtinuit, integrè sibi pro omnibus terminis decursis facta solutio. Adeoque non sufficit facta & probata solutio unius termini, facta per Titium nomine titularis absentis, ac pro altero termino, ut in instrumento solutionis asseritur, maturando, v. g. in festo Nativitatis Domini proximè venturo cum quietantia & confessione de aliis terminis præcedentibus; quia quò ad terminos illos alios decursos non potest, ut dictum, constare de solutione ex sola confessione facta de recepta solutione. Quin & quò ad solutionem unius illius termini factam à Titio nomine titularis, & ipso adhuc vivente, cum sit facta à tertio, de cuius mandato non constat (quippe quòd in solveate pensionem pro alio non præsumitur, nisi concurrant adminicula juxta Rotam decis. 2. de causi. poss. & propr. in antiq. teste Seraph. decis. 436. n. 8.) non satis fit adhuc decreto prædicto importanti nullitatem pensionis. Corrad. loc. cit. n. 14. Nihilominus, si ad modicos solùm dies, post maturationem ultimi termini, dum nullus adhuc fructus recollectæ istius anni perceptus, incideret mors titularis, insoluto isto ultimo termino, ex deficientia illius solutionis, & consequenter probationis, non inducendam nullitatem pensionis, seu cum defectum non esse, attendendum tradit Card. de Luc. de pens. d. 8. nu. 4. argumensò decisionis 26. post Merlinum. de pign. quæ est eadem apud Merlin. decis. 478. ubi firmatum, quòd, si titularis, qui voluntaria pensioni consensit, ad breve tempus, antequam aliquis pensionis terminus maturet, per mortem naturalem vel civilem desinat esse possessor beneficij, nihil referat, quòd ipse nullam pensionis solutionem fecerit, eò quòd cesset ratio, cui decretum immititur, nempe fraudis & collusionis. Atramea subjungit idem Cardin. moveri sibi adhuc difficultatem ex firmatis per decis. Rota 620. p. 4. recent. cui inhæret Tond. de pens. c. 3. n. 16. nimirum quòd si primus terminus maturasset ad paucos dies post reservationem, & sic inceptus annus pensionarius, ita ut intrare possit eadem ratio non perceptionis fructuum illius anni, adhuc tamen, si terminus ille non solvaratur, non satisfactum sit decreto, quamvis constaret de vera & effectiva solutione plurium terminorum subsequentium; quinimo etiam si soluta sit rata illorum dierum, qui decurrerunt inter reservationem & terminum. Hinc ut ait idem Cardin. etsi videatur is esse nimis rigor, tamen ob dictas auctoritates, dum alia non adjuvat in contrarium, subit ratio timendi.

Quæstio 570. An, & qualiter solutio pensionis facta, dum ea non debeat, repeti possit?

1. Respondeo ad primum affirmativè, ubicunque enim cessat causa solvendi, cessat etiam actio & obligatio ejus, à quo petitur. si procuratorem, ff. mandati, & causā solutionis reductā ad non causam, pro eo, quòd solum est, datur repetitio.

2. Leuten, Fori Benef. Tom. III.

l. 1. ff. de condit. sine caus. Lott. l. 1. q. 38. n. 230. & 231. Hinc jam etiam titularis condemnatus in spolio ad solvendam pensionem, postquam paruit sententia, & solvit, poterit postea solum repetere à pensionario; eò quòd, cum in possessorio non admittatur defensio aliqua super titulo, neque admittantur exceptiones super defectu proprietatis, maxime in possessorio summarissimo retinenda, si titularis à iudice coactus fuit solve, solum non possit videri debitum ex illo mandato iudicis, qui ex natura iudicij illius non debebat, neque poterat cognoscere, an esset debitum vel indebitum. Lott. loc. cit. num. 228. & 229. citans Rotam in Roman. conditionis indebiti. 29. April. 1622. contra Gig. conf. 32. per tot. docentem, quòd talis titularis in eo casu repetere nequeat solum, etiam si reservatio fuisset nulla; eò quòd obtinens in possessorio, & succumbens in petitorio, non teneatur ad terminos pensionum decursarum, & per se exactarum & perceptarum, nisi à die contestatae litis super petitorio, juxta gl. in c. significaverunt. v. recursum. de restibus, quam tamen glossam Lott. n. 235. sit loqui de fructibus bonæ fide perceptis per possessorem, quòd non potest pensioni applicari, ut mox videbitur.

2. Respondeo ad secundum: Pensio indebitè soluta non repetitur tanquam fructus rei alicujus perceptus, sed tanquam simplex quantitas debita actione personali. Adeoque de ea loquendum non est quòd ad hoc punctum repetitionis, sicuti de fructibus bonæ fide perceptis per possessorem, Lott. l. cit. n. 232. & 233. dicens esse fere impossibile, ut reductā causā solutionis ad non causam, aliquid constituere, unde cesset repetitio, præcipue, ubi prænditur extinctio, quæ uti non potest superari à facto pensionarii, ita nec potest separari ab eo mala fides.

Quæstio 571. An, & qualiter unica exacta & præstita solutio suffragetur pensionario pro acquirenda possessione?

1. Respondeo primò: Quasi possessio exigendi pensionem acquiritur per unicum actum solutionis quemadmodum & in ceteris iuribus incorporalibus contingit, non attentā justitiā vel injustitiā, aut concernentibus bonum jus, vel merita causæ, utpote ad petitorium reiicienda, sed attentò nudo facto possessionis, sufficiente sola possibili justificatione in petitorio. Card. de Luc. de pens. d. 30. n. 3. & d. 37. n. 2. Corrad. pr. benef. l. 5. c. 3. n. 8. Garc. p. 1. c. 5. n. 450. Lott. l. 1. q. 38. n. 106. Ventrigl. to. 2. annot. 11. §. 2. n. 56. citans Marand. to. 4. controv. resp. 55. n. 36. Gracia. disp. for. c. 113. n. 1. & seq. & varias Rotæ decisiones. Ita ut in vi talis possessionis per unicum talem actum acquisitæ impediri nequeat, quòd minus pensionem pro sequentibus terminis pergit exigere, etiam pendente lite. Ventrigl. loc. cit. Lott. loc. cit. n. 73. & seq. ubi: quòd talis quasi possessio operetur, ut lite pendente non retardetur solutio sub prætextu, quòd non sit probatum, nimirum, quòd non remaneat titulari congrua. Nec attendatur sententia, à qua sit appellatum. Hæcque eadem servari in translatorio, qui sit in quasi possessione exigendi, quòd ad iudicium manutationis, etsi alias possessio transferentis in nullo ei subveniat. Lott. n. 76. Nec intret arbitrium aliquod pro retardatione solutionis. Lott. nu. 105. citans Rotam in Tullens. pens. 22. Jun. 1609. in Hidrunctin. pens. 25. Jun. 1618. in Creman.